

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ שנת ה'תש"ז
יוצא לאור ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

בח (תש"ז)

פרק ז'

הערה: לחלופי השמות ה' - אלוקים ולשאר שנויים בתכן ובסגנון בין פסוקים מקבילים בפרק ו' ובפרק ז' ע' גליון נח תש"ז ודברי המלבים שהובאו שם בשאלה א.

א. שאלה כללית
השנה.

בכניסה לתיבה נאמר:

ו' י"ח; וְבָאת אֶל הַתִּיבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ	וְאִשְׁתְּךָ וְנָשִׁי בְנֶיךָ אִתְּךָ
ז' ז': וְיָבֵא	וְאִשְׁתּוֹ וְנָשִׁי בְנָיו אִתּוֹ
ביציאה מן התיבה:	
ח' ט"ז: זֶה מִן הַתִּיבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ	וּבְנֶיךָ וְנָשִׁי בְנֶיךָ אִתְּךָ
ח' י"ח: וְיָצֵא	וְאִשְׁתּוֹ וְנָשִׁי בְנָיו אִתּוֹ

1xx) והואכל להסביר את סבת השנויים בסדר המלים?

וע' רש"י!

לחשומת לב פרשנינו לסדר המלים המשתנה

עיינ גם גליון נח תש"ה א 3, 4

וכן " " מסות מסעי חש"ב ג.

" עיין רש"י ויקרא י"ט ג' ד"ה אמו וצניו

(ולזה ע' גליון אחרי מוח קדושים תש"ג ב)

2xx) הידועים לך עוד מקומות ברש"י או במדרשים המפרשים שנויים בסדר המלים?

ב. השוה:

ו ט': נח איש צדיק תמים היה בדורותיו

ז א': אוֹתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק - לַפְנֵי בְדוֹר הַזֶּה.

רש"י ד"ה ראייתי צדיק: ולא נאמר "צדיק תמים", מכאן שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכלו שלא בפניו.

רש"י במדבר י"ב ה' ד"ה ויצאו שניהם ומטני מה משכן והפרידן משה? לפי שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכלו שלא בפניו. וכן מצינו בנח, שלא בפניו נאמר: "איש צדיק תמים, ובפניו נאמר: "כי אוֹתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לַפְנֵי."

1) מה קשה לרש"י בפ' ז' א' ? (לקשי מעין זה עיין גם גליון דברים חשי"ב שאלה ג דברי רש"י ודברי הגר"א שם).

2) הסבר מה הן שתי הסבות (החנזכיות-מוטריות) לכלל זה שאומרים מקצת שבחו בפניו וכלו שלא בפניו.

3xx) מה ראה רש"י לומר במקומו "מכאן שאומרים" ובמדבר: "לפי שאומרים"?

4xx) קאסונו בספרו מנח עד אברהם מסכים עם פרושם של חז"ל (שהובא לעיל ברש"י) להעדר המלה "תמים" ב ז' א', אלא שמצא בלשון הפסוקים (ו' ט'; ז' א') עוד ראייה לכך, שאומרים מקצת שבחו בפניו וכלו שלא בפניו.

מהו הרמז הנוסף לכך בפסוקינו?

ג. ז' א': בא אתה... אל התיבה
 כי אוהך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.
 בעל כלי יקר מקשה: ולמה לא אמר כן מיד כשצוה לו על עשיית התיבה (ר' י"ד
 עשה לך תיבה) והבטיחהו על הצלתו (ר' י"ח): "והקיסרותי
 את בריתי אתך ובאת את התיבה...?"

נמק (בנמוק אחד או שניים) את אחר הסעם כי אוהך ראיתי צדיק
 לפני בדברי ה' עד למקומנו!

ד. ה': ויעש נח ככל אשר צוהו ה'.

רש"י ד"ה ויעש נח: זה ביאתו לתיבה.

ז': ויבא נח... אל התיבה מפני מי המבול.

רש"י ד"ה מפני מי המבול: אף נח מקטני אמונה היה, מאמין ואיננו
 מאמין שיבוא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים.

רד"ק ד"ה ויבא נח: שבעת ימים נכנס קודם בא המבול, זהו "מפני
 מי המבול" ונכנס קודם שיבואו. ולא ידענו טעם בדברי
 האומר, (בראשית רבה) שאף נח היה מקטני אמונה, שהרי
 הכתוב העיד עליו שהיה צדיק תמים ועשה ככל אשר צוהו ה'.

הקדוש אנשלמה אשתרוק: מדרשי התורה

ד"ה מפני מי המבול: שהיה מתרה במ (=בבני דורו) להשיבם
 למוטב, מפני מה שהיו רואים בירידת המים והגשם שלא
 כנהוג, עד שדחפוהו המים והניחם בעל כרחו.

(1) מה ראה רש"י לפרש ט' ה' ד"ה ויעש נח כפי שפרש ולא פרשו
 על בנין התיבה?

(2xx) הסבר כיצד מתישבין דברי ר' ל' ז' עם דבריו ל' ה' והלא
 נראין כסותרין זה את זה?

(3) מה קשה לכל המפרשים הנ"ל בפרק ז'?

(4xx) מה הן שתי הדעות המתנגדות בדברי המפרשים הנ"ל? מה יש
 לומר לחזוקה של כל אחת משתי הדעות הנ"ל?

(5) היכן יש למצא סמוכין לדברי בעל מדרשי התורה גם בדברי
 רש"י לפרק ו'?

ה. י"ב ויהי הגשם על הארץ

י"ז ויהי המבול ארבעים יום על הארץ

רש"י ד"ה ויהי הגשם: ולהלן הוא אומר "ויהי המבול"? אלא כשהורידן,
 הורידן ברחמים, שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה; כשלא חזרו, היו
 למבול.

(1) מה הרעיון המסומל במדרש זה?

(2) תיכן מצאנוהו בדברי הנביאים?

(3) היכן עמד רש"י בפרשו לפרק ו' על רעיון זה?

 לעונים לשאלות: נא ונא השאירו שולים רתבים בצדי עבודתכם, כדי שיהא מקום
 נרחב לחקונים ולהערות.
 אל תשכחו לצרף לעבודתכם מעטפה ועליה בול (של 25 פרוטה בלבד) וכתובתכם
כתובה על המעטפה.

 שאלות המסומנות X קשות והמסומנות xx קשות ביותר, יענה כל אחד לפי דרגתו.
 תשובות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה ירושלים